

i Amerika. Men jeg siger, naar vi ikke have en Krigsminister, der siger: Jeg kan og vil gennemføre det; jeg anseer mig for berettiget til at gennemføre det, trods den Tradition, der er overleveret, og trods det, at Fabrikken kun skal anvende 1,000 Rbd. i 5 Aar for at foretage alle Slags Forbedringer, saa faae vi ikke en Fabrik, der kan tilfredsstille den Slags Fordringer, vi maatte stille for at blive tilfredsstillede. Naar jeg altsaa seer hen til den hele Opfattelse, der har været bestemmende, kan jeg ikke Andet end med min ærede Sidsmand (Fenger) sige, at saa er det en nogenlunde rimelig Maade at komme ud af det hele Forhold paa, og jeg vilde ansee det for farligt at lade det staae hen til fremtidig Afgjorelse, til en Proces og til de mullig stærke Erstatingstrav, der kunde paahvile Statskassen derved, at man tabte Sagen. Jeg siger altsaa atter: Sagen staaer tvivlsomt, det er mulligt, at vi kunne vinde, men under den Muelighed, at vi kunne tabe Processen og saa tabe meget Mere, maae vi helst gaae ind paa Forslaget, som det er stillet. Det er vel en betydelig Sum, der er Tale om, men fra Fabrikens Standpunkt synes Fordringerne ikke saa sært overdrevne. Jeg tilraader derfor at gaae ind paa Ministerens Forslag.

Scavenius: Den ærede Ordfører saavel som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 3die Valgkreds (A. Hage) syntes i deres Ytringer at gaae ud fra, at det var noget aldeles Utvivlsomt, at hvis enten Staten eller Fabrikken fremtvang Proces, Staten da maatte vinde Processen. Forholdt dette sig rigtigt, saa vilde det ganske vist være høist mærkværdigt, saavel af den høitærede Regjering at foreslaae en saadan Afsløsningssum, som her er Tale om, som af Mindretallet i Udvalget, der har sluttet sig dertil, at gaae ind paa en saadan. Men jeg troer, at Enhver, der med Opmærksomhed har gennemlæst de Documenter, der have været Finantsudvalget forelagte, vil indrømme, at Retspørgsmaalet er tvivlsomt. Det er meget mulligt, at ved en Proces Staten kunde vinde og altsaa undgaae at betale Noget, men det er ogsaa meget mulligt, at Staten kan tabe, og

i saa Fald vil Staten upaatvivlelig komme til at betale en ikke ubetydelig større Sum til Fabrikens Eier end den, der her tales om. Det, der for mig har været det Afgjorende for at tiltræde Ministeriets Forslag, er, at jeg troer, at den Afsløsningssum, der er fordret for Statskassen, ikke er usordealagtig. Jeg troer, at naar man vil regne efter, hvad vi for Diebliffet udgive om Aaret til Geværfabricationen, og hvad vi efter Ministeriets Opgivende — og det maa man holde sig til, da man ikke har nogen berettiget Grund til at stille sig udenfor det — fremtidig ville komme til at udgive deels til Geværers Anskaffelse og Fabrication, deels til Forrentning af de Capitaler, vi betale Fideicommisset eller sætte fast ved Udvidelsen af vor Fabrik her i Kjøbenhavn, vil man komme til det Resultat, at Staten vil have en aarlig Mindreudgift af over 1000 Rbd. Afsløsningen til Fabrikken for Privilegiet eller det paaftaaede Privilegium er jo anslaaet til 93,000 Rbd. i lgl. Obligationer. Dertil kommer indtil 14,500 Rbd. contant til Afkjøb af de paa Fabrikken værende Materialier, som kunne være tjenlige. Renten af disse 2 Summer à 4 pCt. er 4,300 Rbd. Til at anlægge eller rettere udvide den Fabrik, der for nogle Aar siden blev anlagt herinde paa Løthuset, er der anslaaet 55,000 Rbd. Renten heraf er altsaa 2200 Rbd. Naar man dernæst regner den af Anvendelsen af disse 55,000 Rbd. flydende aarlige Vedligeholdelsesudgift til 3 pCt., det er 1,650 Rbd. og endelig, for at tage Alt med, tillægger de 80 Rbd., som den høitærede Finantsminister for lidt siden oplyste vare Tabet for Statskassen ved Omsætning med Fabrikken, hvad Søerne i Teglsstrups Hegn og Gurre Sø angaaer, da faaer man ialt en forøget Udgift for Staten af 8,230 Rbd. Men paa den anden Side vil den aarlige Udgift til Geværanskaffelse gaae ned med et Beløb af 9600 Rbd. For Diebliffet bestille vi paa Hellebøl Fabrik aarlig for 45,600 Rbd., for Fremtiden ville vi selv fabricere Geværer for 36,000 Rbd. aarlig, det er altsaa en Mindreudgift af 9,600 Rbd. Differencen mellem disse 2 Summer — den større Udgift og den mindre Udgift — er saaledes 1,400 Rbd.,